

'Tag med datorer på skolschemat!'

Grundskolan och gymnasiet måste få i gång undervisningen om datorer. Den undervisningen är i dag en förutsättning för en utveckling av "datasamhället". Om inte allmänheten förstår och accepterar datorernas användning kan många väsentliga framsteg bromsas.

Det tycker åtminstone fil. lic. Tomas Ohlin, som var biträdande sekreterare i dataindustriutredningen och nu ingår i finansdepartementets sekretariat för DASK (datasamordningskommittén). Inom dataindustriutredningen har han framför allt arbetat med utbildnings- och forskningsfrågor.

Trots betoningen av skolans roll nämner utredningen ingenting om hur mycket som behövs satsas på detta område.

Det är skolöverstyrelsens sak att dra upp planerna i detalj och göra de inbördes prioriteringarna. Allt beror på hur mycket pengar SÖ kan få till detta, men klart är att det kommer att kosta mycket pengar.

Användningsområdet

När Tomas Ohlin talar om skolans roll inom datautbildningen menar han närmast en undervisning om vad datamaskiner används till och inte hur de tekniskt fungerar.

— Brist på lärare och undervisningsmaterial kan naturligtvis bli en flaskhals. Dels behöver en del lärare vidareutbildas, dels kan en del personer med utbildning i informationsbehandling bli lärare.

Tomas Ohlin vill inte bara ha en kraftigt ökad utbildning om

datorer utan även med hjälp av datorer.

— Datorer i undervisningen kan aldrig helt ersätta läraren av bl.a. ekonomiska skäl. Även om den maskinella utrustningen är förhållandevis billig så är det dyrt att göra bra program. Men datorerna kan ge eleverna en personlig studietakt och i avancerade program finns det många alternativ att välja på när det gäller sökandet efter kunskaper. Samtidigt får läraren mer tid för att hjälpa de svaga eleverna.

Social service

— Datasystem kan öka kommunikationerna i samhället. En människa skall inte behöva vara hänvisad till enbart datakontakter, men kan få större möjligheter till kontakt med hjälp av datorerna.

Datamaskinernas möjligheter att ge människorna social när-service, t.ex. ständig information om tid och väder, råd om litteratur och resor, opinionsundersökningar, hjälp med inkomstdeklarationen, automatisk avläsning av el, gas och vatten i bostaden, larmtjänst för brand och inbrott m.m.

— Detta kräver att vi accepterar datatekniken, inklusive riskerna för missbruk. Riskerna får inte förstoras så att de skymmer den positiva utveck-

lingen som datatekniken kan innebära.

Den stora datarevolutionen kan komma när **dataspråket** har utvecklats så att det ligger närmare vårt skriftspråk och vi inte behöver översättningshjälp av programmerare.

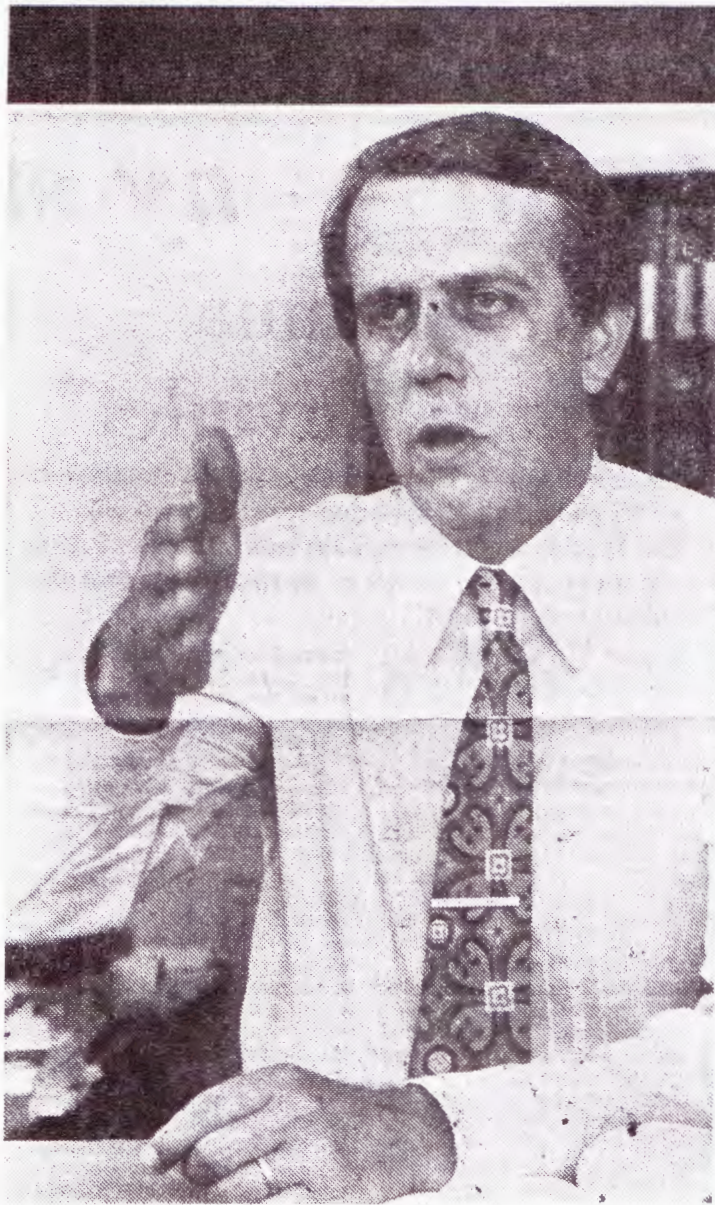
Springer ifrån oss

— Det finns gott om programmerare, men ont om skickliga programmerare idag. Det behövs två års teoretiska studier och ca tre års praktik för att bli en bra programmerare. När det gäller fackutbildningen inom datasektorn behövs det framför allt större resurser för systemutveckling. Maskinerna håller på att springa ifrån oss. De kan klara så avancerade system att det är svårt att utnyttja dem.

En utredning inom universitetskanslersämbetet (UKÄ) visade nyligen att universitetens datacentraler ibland inte utnyttjas till mer än 50 procent. Men det beror inte på brist på datasystem.

— Vi har satsat mer på maskiner än på pengar till forskarna för att betala körkostnaderna. Alla som utnyttjar universitetens databaser får betala körkostnaderna och forskarna är helt hänvisade till dessa databaser.

— Allmänheten måste förstå och acceptera datautvecklingen för att det skall bli möjligt att göra väsentliga framsteg inom området, anser fil. lic. Tomas Ohlin.

I utredningen föreslås att universiteten i framtiden dels skall få större anslag till körkostnader, dels möjligheter att själva bestämma vilka datamaskiner som behövs inom regionen och hur dessa skall finansieras.

Forskarnas problem med körkostnader gäller alla ämnen och inte bara datatekniken.

Tomas Ohlin har i dataindustriutredningen verkat kraftigt för att den samhällsfinansierade utbildningen inom datasek-

torn skall utökas. Det innebär inte att han är motståndare till leverantörernas och de privata utbildningsföretagens verksamhet.

— Den får gärna öka, men jag ser helst att leverantörernas utbildning blir mer generell och inte så bunden till de egna produkterna. Vi går i riktning mot en bättre standardisering inom dataindustrin, men många företag arbetar för att just deras produkter skall bli standard, påpekar Tomas Ohlin.